

Tämä on Helsingin kaupungin vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Asia:**Vammaisneuvoston lausunto ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta**

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että vammaisten ja pitkäaikaissairaiden näkemyksiä ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan kysytään ja suunnitelmavaiheessa.

On tärkeää turvata vuorovaikutuksen jatkuvuus myös, kun laaditaan toimenpideohjelmaa uusista liikenne- ja katuhankkeista. Sidosryhmien kanssa toteutettavassa vuorovaikutuksessa tulee ottaa huomioon vammaiset ja pitkäaikaissairaavat sekä heidän järjestönsä muiden sidosryhmien rinnalla.

Esteettömyys ja saavutettavuus ovat nykyisessä voimassa olevassa strategiassa mukana. Kaupungin esteettömyystyötä ohjataan ja seurataan Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten avulla.

Suunnitelmaluonnoksessa käytetään saavutettavuus-termiä yhteyksissä, joissa kyse on esteettömyydestä. Saavutettavuudella tarkoitetaan yleensä sähköisiä palveluja. Käsitteiden käyttöä tuleekin tarkentaa.

Myös muut käytetyt termit tulee yhdenmukaistaa: on hyvä käyttää liikkumis- ja toimimisesteinen henkilö tai liikkumiseste -käsitteitä sen sijaan että käytetään liikuntarajoitteinen tai liikuntarajoite -käsitteitä.

Vammaisneuvosto ehdottaa, että kohta 2.2. *Suunnitelman tavoitteet* kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti: Ihmisten saapuminen keskustaan ja keskustassa liikkuminen on sujuvaa ja **esteetöntä**.

Esteettömyyden ottaminen tavoitteeksi jo tässä vaiheessa suunnittelua on jatkosuunnittelun kannalta olennaista ja sitä ohjaavaa. Hanketoteutuksessa tulee ottaa huomioon, että liikunta- ja toimintaesteisillä sekä erilaisia liikkumisen apuvälineitä käyttävillä (esim. pyörätuoli, rollaattori), näkövammaisilla ja iästä tai muusta syystä liikkumisen esteitä kokevilla on yhdenvertainen mahdollisuus sujuvaan liikkumiseen ja toimimiseen.

Vammaisneuvosto pitää hyvänä luonnoksessa esitettyä tavoitetta, että keskustan liikennejärjestelmä luo ja tukee erilaisia yhteisöjä mahdollistamalla runsaasti keskustaan laadukasta julkista tilaa. Julkisten tilan tuleekin olla kaikkien saavutettavissa erilaisista esteistä riippumatta. Aivan kuten, luonnoksessa todetaan ”Kohtaamiset julkisessa tilassa lisäävät yhteisöön kuulumisen tunnetta”.

On hyvä, että liikennejärjestelmän tavoitteena on, ettei keskustaliikenne tuota kasvihuonepäästöjä, ja tuottaa mahdollisimman vähän lähipäästöjä (melua, pakokaasuja, hengitettäviä hiukkasia tai muita saasteita). Erilaisten päästöjen vähentäminen on tärkeää etenkin hengitystiesairauksista kärsivien, mutta myös kaikkien asukkaiden hyvinvoinnin kannalta.

Helsingin keskustan katuverkon liikenteessä on tarkoitus vähentää ja järkeistää ydinkeskustan autoliikennettä ja mahdollistaa hyvä ja viihtyisä kävelykeskusta. Tämä tavoite on kannatettava.

Suunnitelmaluonnoksessa todetaan aivan oikein, että ”osalle henkilöauto on ainut vaihtoehto saavuttaa haluttu määränpää”. Esimerkkinä mainitaan liikuntarajoitteisten (po. liikuntaesteisten) liikkuminen ja toimiminen.

Autoliikenne-kohdasta puuttuvat kuitenkin esteettömien autopaikkojen ja saattoliikenteen pysähtymispaikkojen ja kuljetuspalvelujen sekä taksiasemien sijainti katualueella. Vammaisneuvosto huomauttaa, että näistä on tarpeen laatia karttakuvat. Ydinkeskustaan tulee varata riittävästi esteettömiä autopaikkoja ja saattoliikenteen pysähtymispaikkoja.

Ensisijaisesti kävelylle osoitetut esteettömät reitit ja alueet tulee esittää suunnitelmassa samalla tavalla kuin pyöräilyn ja joukkoliikenteen pääreitit. Suunnitelmaan on tarpeen lisätä myös linjaukset sähköpotkulaudoista ja niiden vuokrauspisteiden sijainti. Myös kaupunkipyörien vuokrauspisteiden sijainti olisi hyvä esittää karttapohjassa,

On syytä mainita tekstissä (4.2. *Suuntana kansainvälisen tason kävelykeskusta*) esteettömyys myös katutilaan levittäytymien toimintojen osalta. Luonnoksessa todetaan: ”Viihtyisyyttä voidaan parantaa esimerkiksi kaupunkivihreällä, istuimilla, laadukkailla pintamateriaaleilla, vesielementeillä ja vähentämällä ympäristön meluisuutta.”

Nämä kaikki em. ominaisuudet ovat tavoiteltavia vireän kaupunkitilan kannalta. Vammaisneuvosto esittää, että jo tässä suunnitelamavaiheessa linjattaisiin tavoitteena katutilaan levittäytyvien toimintojen esteettömyys.

Suunnitelmaluonnoksen kohdassa 7. *Käyttäjävurorvaikutuksessa esiin nousseita näkökulmia* on esitetty kuusi erilaista liikkujaa ja heidän visionsa. Suunnitelmasta puuttuu eri apuvälineitä käyttävien (esim. pyörätuoli, rollaattori) liikkujien visio. On paikallaan viestiä, että tuleva kävelyä painottava ydinkeskusta kuuluu myös liikuntaesteisille.

Keskustan liikennejärjestelyissä tulee ottaa huomioon myös esteettömyys pyörätuolilla, rollaattorilla tai kyynärsauvoilla liikkuvien näkökulmasta. Myös näkövammaisten kannalta ydinkeskustan tulee olla esteetön. Esteettömän liikkumisen vision toteutumisesta hyötyvät myös vanhuksat ja esimerkiksi pieniä lapsia vaunuissa/rattaissa kuljettavat vanhemmat.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja

Sari Sepponen
varapuheenjohtaja